

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

**БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА ТА КОРПОРАТИВНА
АНАЛІТИКА**

ПРАКТИКУМ

для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»
Освітньо-професійна програма «Митна та біржова справа»

Київ 2025

УДК 336.532.1(076.5)
Б 598

Укладачі: *Ю.В. Штик – к.е.н., доцент;*
Д.О. Семенова – к.е.н., доцент;
Г.Б. Мирошніченко – к.е.н., доцент

Рецензент *О.В. Попович – канд. екон. наук, доц.*

Затверджено науково-методично-редакційною радою Київського авіаційного інституту (протокол № 4/25 від 16.05.2025р.).

Б 598 Бізнес-діагностика та корпоративна аналітика: практикум / уклад. Ю.В. Штик, Д.О. Семенова, Г.Б. Мирошніченко. – К. : КАІ, 2025. – 48 с.

Практикум містить рекомендації до практичних занять за тематикою курсу, тести, практичні ситуаційні завдання, а також список джерел.

Для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОПП «Митна та біржова справа» усіх форм навчання.

ВСТУП

Динамічне середовище сучасного бізнесу вимагає від підприємства швидких, адекватних та раціональних дій. Прийняття будь-яких управлінських рішень має базуватися на результатах аналізу середовища діяльності підприємства, який повинен передбачати комплексну діагностику чинників макро- і мікрооточення, всіх сфер діяльності суб'єкта господарювання з позицій максимізації економічного результату від використання обмежених ресурсів.

Вирішення цього завдання потребує підвищення кваліфікації самих підприємців, а також зростання знань, навичок і вмінь персоналу компаній, які здійснюють підприємницьку діяльність. Формування таких знань і вмінь повинно відбуватися з урахуванням останніх тенденцій розвитку підприємництва, закордонного досвіду та вітчизняних реалій ведення бізнесу, інноваційних напрямів розвитку підприємств, перспектив розширення ринків їх збуту за рахунок реалізації саме інноваційної продукції, інноваційно-орієнтованих технологій та нових знань.

Дані методичні рекомендації дають змогу сформуванню у здобувачів базові знання та навички щодо в актуальних джерелах економічної інформації, розкриває завдання, специфіку та технологію здійснення комплексного дослідження сучасного підприємства. Наведено комплекс задач, практичних завдань і кейсів, виконання яких дає змогу сформуванню знань та закріпити навички пошуку та обробки необхідної бізнесінформації, здійснення діагностики суб'єктів господарювання та формування на основі її результатів виважених управлінських рішень

Метою викладання дисципліни є формування системи теоретичних знань, умінь та практичних навичок щодо використання методичного апарату економічної діагностики діяльності підприємства та корпоративної аналітики щодо бізнес-процесів для визначення стану підприємства та забезпечення ефективного управління.

Предметом навчальної дисципліни є сукупність теоретичних, методичних та організаційних аспектів бізнес-діагностики та корпоративної аналітики на підприємствах.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- з'ясування ролі та місця бізнес-діагностики в системі управління сучасним підприємством;
- набуття знань з теоретичних засад корпоративної аналітики та методології її здійснення;
- ознайомлення з джерелами інформаційного та особливостями організаційного забезпечення бізнес-діагностики на підприємствах різних видів економічної діяльності;
- визначення необхідності системного підходу до оцінки формування та використання фінансово-ресурсного потенціалу підприємства з метою стабілізації фінансового стану та оптимізації економічних результатів господарювання;
- ознайомлення з методикою і технікою аналізу наявності та ефективності використання основних засобів, матеріальних і трудових ресурсів підприємства;
- оволодіння методичним інструментарієм діагностики ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, кредитоспроможності, ділової активності, інвестиційної привабливості підприємств, методами комплексного оцінювання фінансового стану.

Дисципліна «Бізнес-діагностика та корпоративна аналітика» спрямована на формування у здобувачів сучасного професійного світогляду і системи глибоких спеціальних знань, умінь й навичок щодо здійснення бізнес-діагностики та корпоративної аналітики сучасними підприємствами.

МОДУЛЬ №1 «БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКАТА КОРПОРАТИВНА АНАЛІТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ»

Практичне заняття 1 (2 год).

Тема 1. Зміст, предмет і завдання бізнес-діагностики господарської діяльності.

План

1. Роль бізнес-діагностики в системі управління економічною діяльністю підприємства.
2. Поняття, мета, зміст та основні задачі корпоративної аналітики.
3. Предмет і об'єкт, функції та механізм бізнес-діагностики і корпоративної аналітики

Основні теоретичні відомості

Бізнес-діагностика є важливою складовою системи управління економічною діяльністю підприємства, оскільки забезпечує глибокий аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища, виявлення проблем, оцінку поточного стану та формування рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень. Предметом бізнес-діагностики є економічні явища, що впливають на ефективність функціонування підприємства. Корпоративна аналітика — це система збору, обробки та аналізу інформації, спрямована на забезпечення стратегічного та оперативного управління підприємством. Основні задачі корпоративної аналітики включають аналіз ефективності діяльності, виявлення ризиків, прогнозування майбутніх показників та розробку аналітичних звітів.

Здобувачі повинні знати основні поняття й категорії бізнес-діагностики та корпоративної аналітики, їх зміст, завдання, функції та механізми реалізації, а також уміти визначати об'єкти діагностики, аналізувати стан підприємства, використовувати базові аналітичні інструменти й формувати обґрунтовані висновки для прийняття управлінських рішень.

Питання для контролю знань і обговорення

1. У чому полягає сутність бізнес-діагностики підприємства?
2. Назвіть основні класифікаційні ознаки та відповідні їм різновиди бізнес-діагностики підприємства.
3. Які функції виконує діагностика в системі управління підприємством?
4. Які основні завдання бізнес-діагностики підприємства?
5. Характеристика і класифікація основних категорій бізнес-діагностики підприємства: ресурси, фактори (чинники), резерви виробництва.
6. Характеристика загальної схеми проведення бізнес-діагностики
7. Мета і завдання організації бізнес-діагностики в діяльності підприємницьких структур.

Тестові завдання

1. Залежно від характеру дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства виділяють:
  - а) зовнішню і внутрішню діагностику;
  - б) симптоматичну та етіологічну діагностику;
  - в) кластерну та трендову діагностику;
  - г) локальну та загальну діагностику;
  - д) комплексну та локальну діагностику.
2. Вид діагностики, який передбачає поглиблене дослідження окремого напрямку (сфери) діяльності або розв'язання пріоритетної фінансової проблеми підприємства, має назву ...
  - а) симптоматична діагностика;
  - б) експрес-діагностика;
  - в) комплексна діагностика;
  - г) етіологічна діагностика.
3. Вид діагностики, орієнтований на фіксацію позитивних чи негативних проявів різноманітних чинників та ідентифікацію їх причинності, має назву ...
  - а) локальна діагностика;
  - б) етіологічна діагностика;
  - в) симптоматична діагностика;
  - г) кластерна діагностика;
  - д) проблемноорієнтована діагностика.

4. Елемент системи – це:

а) частина цілого, яка в процесі аналізу підлягає поділу на складові;

б) сукупність взаємозв'язаних в одне ціле елементів;

в) система спеціальних знань для дослідження зміни і розвитку економічних явищ і процесів;

г) частина цілого, яка в процесі аналізу не підлягає поділу на складові.

5. Завдання бізнес-діагностики господарської діяльності – це:

а) контроль за економним використанням ресурсів, пошук внутрішніх резервів підвищення ефективності виробництва на основі вивчення передового досвіду;

б) дослідженням економічних процесів у їх взаємозв'язку, що складаються під впливом об'єктивних економічних законів;

в) дослідження економічного зростання промисловості на державному підході;

г) заведення системного підходу і плановості в аналізі діяльності підприємства.

Практичні завдання

Завдання 1. Для забезпечення ефективності діагностики фінансових результатів підприємства Вам, як керівнику фінансово-аналітичного відділу, необхідно розробити програму діагностики прибутковості економічної діяльності підприємства.

Завдання 2. Вам, як керівнику фінансово-аналітичного відділу, необхідно визначити та викласти у письмовій формі основні вимоги до формування якісного інформаційного забезпечення діагностичного процесу і довести їх до підлеглих.

Завдання 3. За допомогою написаного есе (точка зору). Вимоги до написання есе (студент обирає одну тему і готує міні – доповідь (2- 3 сторінки) та презентацію до неї)

Теми есе:

1. Взаємозв'язок бізнес-діагностики на підприємстві з іншими функціями управління.

2. Функція і роль бізнес-діагностики господарської діяльності.

3. Дискусійні аспекти визначення предмету бізнес-діагностики

діяльності підприємства.

4. Взаємозв'язок управлінських рішень і бізнес-діагностики в діяльності підприємницьких структур.

5. Важливість фінансових показників для діагностики діяльності підприємства на різних стадіях його життєвого циклу

6. Принципи бізнес-діагностики.

7. Класифікаційні ознаки бізнес-діагностики підприємства.

Література [1;2;4, 7, 8]

Практичне заняття 2 (2 год).

Тема 2. Метод і методичні прийоми діагностики господарської діяльності.

План

1. Метод і методичні прийоми діагностики господарської діяльності.

2. Прийом порівняння і порядок його застосування в діагностиці.

3. Прийом середніх та відносних величин.

4. Графічний спосіб в діагностиці.

5. Елімінування як метод розрахунку впливу чинників.

6. Статистичні методи, які застосовуються в діагностиці.

7. Економіко-математичні методи в діагностиці суб'єктів авіабізнесу.

Основні теоретичні відомості

Метод діагностики господарської діяльності – це система способів і прийомів, що дає змогу визначити стан підприємства, оцінити його ефективність, виявити проблеми та прийняти обґрунтовані управлінські рішення. До основних прийомів належить порівняння, яке полягає у зіставленні показників за різні періоди, підприємства чи з плановими значеннями, що дозволяє виявити відхилення і тенденції.

Здобувачі повинні знати сутність методу і методичних прийомів діагностики, розуміти правила їх застосування, відмінності між ними, можливості використання в практиці аналізу господарської діяльності. Вони мають уміти обґрунтовувати вибір прийому для конкретної ситуації, виконувати розрахунки за допомогою

порівняння, елімінування, середніх та відносних величин, будувати графіки на основі аналітичних даних, використовувати елементи статистичних методів.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Дискусійні питання методу і методичних прийомів аналізу господарської діяльності,
2. Класифікація методичних прийомів аналітичних досліджень.
3. Охарактеризуйте метод прийому середніх та відносних величин.
4. Характеристика графічного способу в аналізі
5. Характеристика методу моделювання в аналізі.
6. Охарактеризуйте метод елімінування.
7. Балансові зіставлення.
8. Охарактеризуйте математичні способи та прийоми аналізу господарської діяльності.

Тестові завдання

1. Характерними особливостями метода економічного аналізу є:
  - а) господарський контроль;
  - б) вивчення причин зміни цих показників, розкладання та деталізація складних економічних систем;
  - в) економічний контроль;
  - г) фінансовий контроль.
2. Розрахунок простої середньої арифметичної можна зробити за формулою:

а)
$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

б)
$$\bar{x}_{зв} = \frac{\sum x \cdot q_i}{\sum q_i}$$

в)
$$\bar{x}_{гарм} = \frac{\sum q}{\sum \frac{1}{x} \cdot q}$$

г)
$$x_{зв.зв.} = \sqrt{\frac{\sum x^2 \cdot q}{\sum q}}$$

3. Розрахунок формули середньої хронологічної

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

а)

$$x_{\text{кв. зв.}} = \sqrt{\frac{\sum x^2 \cdot q}{\sum q}}$$

б)

$$\bar{x}_{\text{зр}} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1} + \frac{x_n}{2}}{n-1}$$

в)

$$\bar{x}_{\text{геом}} = \sqrt[n]{x_1 x_2 \dots x_n}$$

г)

4. Графіки, які використовуються в економічному аналізі, можна розділити на дві групи:

- а) ілюстративні та аналітичні;
- б) перспективні;
- в) локальні та комплексні;
- г) оперативні.

5. Можна виділити такі різновиди задач, які розв'язуються способом групувань –це:

- а) визначення соціально-економічних типів явищ;
- б) вивчення характеру дії економічних законів і тенденцій економічних явищ;
- в) наукове обґрунтування бізнес-планів;
- г) перевірка оптимальних управлінських рішень.

Практичні завдання

Завдання 1.

Обсяг реалізованої продукції (тис. грн.) складає: у базовому періоді 43269, у звітному періоді 45474, у 1 кварталі звітного періоду 11641. З 01.04 звітного року ціни підвищилися на 65%. Визначити динаміку реалізованої продукції у діючих і співставлених цінах.

Завдання 2. На основі інформації про реалізацію хлібобулочних виробів ТОВ «УПК», наведеної в табл. 2.5, необхідно: оцінити динаміку реалізації хлібобулочних виробів за загальними обсягом, складом та структурою; результати аналізу оформити у вигляді аналітичної таблиці (спроєктувати макет таблиці і дати їй назву); зробити висновки.

Таблиця 2.1

**Інформація про реалізацію хлібобулочних виробів ТОВ «УПК»,
(тис. грн.)**

№ з/п	Хлібобулочні вироби	Минулий рік	Звітний рік
1	Хліб пшеничний формовий	4400	5300
2	Хліб житній подовий	1968	2156
3	Батон столичний	1726	1619
4	Калач святковий	225	142
5	Булочка здобна	145	141
6	Ріжок козацький	56	43

Завдання 3.

Проаналізувати випуск продукції по кварталах року (таблиця 2.2). Зробити висновки.

Таблиця 2.2

Випуск продукції по кварталах року (тис. грн.)

Квартали	Факт за попередній рік	Звітний рік		Відхилення		% виконання плану	Факт. питома вага у звітному році, %
		План	Факт	від плану у звітному році	факт у зв.року від попереднього року		
1	7691	8166	8724	?	?	?	?
2	7314	7987	8210	?	?	?	?
3	8106	8652	9032	?	?	?	?
4	9245	9705	10266	?	?	?	?
За рік	?	?	?	?	?	?	100

Завдання 3.

За даними розрахунків, які розташовані в табл. 2.3, розрахувати вплив чинників на зміну випуску продукції.

Таблиця 2.3

Дані про випуск продукції та основні засоби

Показник	План	Факт	Відхилення +,-
Випуск продукції, т. грн.	600	700	+100
Середньорічна вартість ОЗ, т. грн.	400	500	+100
Рівень фондівдачі, грн.	1,5	1,4	-0,1
Рівень фондомісткості, грн.	0,667	0,714	+0,047

Завдання 4.

Оцінити вплив кількості продукції та її ціни на загальну вартість продукції (табл. 2.4). Висновки обґрунтувати.

Таблиця 2.4

Дані про кількість продукції і ціни (грн.)

Показник	План	Факт	Відхилення
Кількість продукції	250	400	+150
Ціна за одиницю	430	450	+20
Вартість продукції	107500	180000	+72500

Література [1; 2; 9].

Практичне заняття 3 (2 год).**Тема 3. Види діагностики, інформаційна база та способи обробки економічної інформації.****План**

1. Типологія видів діагностики господарської діяльності.
2. Організація проведення діагностики діяльності суб'єктів господарювання.
3. Систематизація, обробка і представлення економічної інформації.
4. Вимоги до фінансової звітності.
5. Способи порівняння та виміру впливу чинників.
5. Способи приведення показників до порівняного виразу.

Основні теоретичні відомості

Діагностика господарської діяльності класифікується за різними ознаками: за масштабом (загальна, локальна), за часом проведення

(попередня, поточна, ретроспективна, прогнозна), за метою (оцінювальна, контрольна, антикризова, стратегічна) та за об'єктом аналізу (фінансова, виробнича, маркетингова тощо). Для якісної діагностики застосовують різні способи порівняння та виміру впливу чинників: горизонтальний і вертикальний аналіз, методи елімінування, кореляційно-регресійний аналіз тощо.

Здобувачі повинні знати види діагностики, принципи її організації, вимоги до інформації та звітності, способи обробки даних і порівняння показників. Вони повинні вміти класифікувати види діагностики, формувати інформаційну базу для аналізу, систематизувати дані, застосовувати методи порівняння, аналізувати фінансову звітність, оцінювати вплив окремих чинників на результати діяльності підприємства та приводити показники до зіставного вигляду.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Сутність інформації та її роль для аналітичного дослідження.
2. Основні вимоги до аналітичної інформації.
3. Оперативність інформації та використання новітніх комп'ютерних технологій.
4. Порядок класифікації джерел аналітичної інформації.
5. Порядок організації аналітичних робіт.
6. Порядок планування аналітичної роботи.
7. Етапи аналітичного дослідження та їх характеристика
8. Порядок узагальнення й оформлення матеріалів аналітичної роботи.
9. Умови формування якісної інформаційної бази для проведення аналітичних досліджень.

Тестові завдання

1. Доцільність (релевантність) облікової і звітної інформації означає:
  - а) її своєчасність, цінність і нейтральністю;
  - б) правдивість, відповідність до нормативних актів і внутрішньогосподарським положенням;
  - в) економічний контроль;
  - г) своєчасність, цінність, корисність для прогнозування і оцінки результатів.

2. Достовірність інформації характеризується:

- а) правдивістю, відповідністю до нормативних актів та корисністю;
- б) правдивістю, відповідністю до нормативних актів і внутрішньогосподарським положенням;
- в) своєчасністю, цінністю і нейтральністю;
- г) внутрішньогосподарським положенням.

3. Раціональність економічної інформації передбачає:

а) достатність, оперативність, високий коефіцієнт використання первинної інформації, відсутність зайвих даних, подолання протиріччя між систематичним зростанням обсягу інформації і постійним її браком для раціонального управління через високу вартість отримання (придбання) необхідних відомостей;

б) достатність, оперативність, високий коефіцієнт використання первинної інформації, відсутність зайвих даних та внутрішньогосподарським положенням;

в) відсутність зайвих даних, подолання протиріччя між систематичним зростанням обсягу інформації і постійним її браком для раціонального управління через високу вартість отримання (придбання) необхідних відомостей і нейтральність;

г) її правдивість, відповідність до нормативних актів та корисність, високий коефіцієнт використання первинної інформації.

4. Об'єкти управління бізнес-діагностики:

а) інноваційний, податковий;

б) фінансовий, управлінський, інвестиційний та техніко-економічний;

в) техніко-економічний, фінансово-економічний, соціально-економічний, управлінський, маркетинговий;

г) внутрішні та зовнішні.

5. Суб'єкти управління і зацікавлені особи в проведенні бізнес-діагностики – це:

а) аналіз, який проводиться податковою службою;

б) аналіз, який проводиться керівництвом, функціональними службами власниками постачальниками;

в) аналіз, який проводиться покупцями кредитними організаціями аудиторськими фірмами та податковою службою;

г) аналіз який проводиться службою статистики.

Практичні завдання

Завдання 1.

Підприємство «А» (чисельність працюючих – близько 100 осіб) є виробником одягу.

Структура підприємства складається з трьох підрозділів:

Підрозділ А1 – виробничий підрозділ (виготовлення продукції).

Підрозділ А2 – мережа магазинів роздрібної торгівлі (реалізація).

Підрозділ А3 – транспортний цех (транспортне забезпечення виробничих і адміністративних потреб).

Які, на Вашу думку, необхідні управлінські підрозділи для забезпечення функціонування підприємства «А»? Як між даними підрозділами розподілити обов'язки з аналітичних досліджень фінансово-господарської діяльності?

Завдання 2.

Ознайомтеся з інтернет-ресурсами www.smida.gov.ua, www.istock.com.ua, www.stockmarket.gov.ua, www.ssmc.gov.ua, www.bank.gov.ua. Сформууйте перелік інформації, що може бути отримана з цих джерел та умови її отримання.

Література [1; 2; 8; 9].

Практичне заняття 4 (2 год).

Тема 4. Діагностика маркетингової діяльності.

План

1. Значення та завдання діагностики маркетингової діяльності.
2. Діагностика попиту на продукцію і формування портфеля замовлень.
3. Діагностика ринків збуту продукції.
4. Діагностика цінової політики підприємства.
5. Етапи діагностики конкурентного середовища суб'єкта підприємницької діяльності.
6. Показники інтенсивності конкурентного середовища суб'єкта підприємницької діяльності
3. Оцінка ризику продукції, яка не користується попитом.

4. Діагностика ринків збуту продукції.
5. Діагностика цінової політики підприємства.

Основні теоретичні відомості

Діагностика маркетингової діяльності є ключовим інструментом для виявлення ефективності реалізації маркетингової стратегії підприємства, аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентного середовища. Основним її завданням є оцінка доцільності маркетингових рішень, виявлення резервів збуту, адаптація до змін ринкової ситуації та мінімізація ризиків.

Здобувачі повинні знати цілі, завдання та напрямки маркетингової діагностики, основні показники та етапи аналізу, методи оцінки попиту, конкурентного середовища та ефективності цінової політики. Вони повинні вміти збирати та аналізувати маркетингову інформацію, проводити діагностику попиту, ринків збуту, конкурентів, оцінювати ризики та будувати рекомендації щодо поліпшення маркетингової діяльності підприємства.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Значення та завдання аналізу маркетингової діяльності підприємницької структури
2. Аналіз попиту на продукцію і формування портфеля замовлень
3. Оцінка ризику продукції, яка не користується попитом
4. Аналіз ринків збуту продукції
5. Аналіз цінової політики підприємства
6. Аналіз конкурентоспроможності продукції

Тестові завдання

1. Основна мета маркетингового аналізу – це:
  - а) збір і аналіз ринкової інформації з метою розробки стратегії проекту, формування програми продажу майбутнього продукту;
  - б) вивчення попиту на продукцію і формування портфелю замовлень;
  - в) оцінка конкурентоспроможності продукції та пошук резервів підвищення її рівня;
  - г) розробка стратегії, тактики, методів і засобів формування попиту і стимулювання збуту продукції.
2. Еластичність попиту – це:

- а) реакція споживача на зміну ціни;
  - б) кількість конкретної продукції, яку споживач може купити за певною ціною на певному ринку за певний період;
  - в) обсяг виробництва товарів, що споживачі готові колективно придбати при існуючому рівні цін;
  - г) потреба в певному товарі, яка забезпечується грошима.
3. Попит вважається нееластичним, якщо величина коефіцієнта еластичності:
- а) більше 1;
  - б) менше 1;
  - в) дорівнює 0;
  - г) більше 0.
4. Попит вважається еластичним, якщо величина коефіцієнта еластичності:
- а) більше 1;
  - б) менше 1;
  - в) дорівнює 0;
  - г) більше 0.
5. Попит вважається стабільним, якщо величина коефіцієнта еластичності:
- а) більше 1;
  - б) менше 1;
  - в) дорівнює 1;
  - г) більше 0.

Практичні завдання

Завдання 1.

Розробити організаційну структуру служби маркетингу на будь-якому підприємстві, зорієнтовану на споживачів. При розробці структури служби маркетингу на підприємстві потрібно визначитись з напрямками орієнтації підприємств, виходячи із загальних цілей та завдань діяльності обраного вами підприємства. Також потрібно звернути увагу на функціональні обов'язки кожного відділу та групи служби маркетингу, встановити взаємозв'язок між відділами та групами служб маркетингу.

Завдання 2.

Необхідно обрати підприємство, яке вже існує на ринку та

проаналізувати оцінку загроз та можливостей використовуючи таблицю 4.1. На основі даного аналізу студент має зробити висновки про маркетингові можливості підприємства та обґрунтувати необхідність створення служби маркетингу на підприємстві, а також розробити стратегічні цілі та завдання підприємства.

Таблиця 4.1

Оцінка загроз та можливостей зовнішніх факторів для підприємства

№ з/п	Фактори зовнішнього середовища	k	Y	Z _n
1	Економічні	+ 1	(+20)	+20
2	Політичні	+2	?	?
3	Ринкові	+ 1	?	?
4	Технологічні	+4	?	?
5	Конкурентні	+ 1	?	?
6.	Міжнародні	+3	?	?
7	Соціальні	+ 1	?	?

Примітка: значення „k” вибрано за рекомендацією Ф. Хедоурі, а значення „Y” в таблиці 4.1 студент вибирає довільно; цифри, які виділені курсивом необхідно розрахувати самостійно за умовою задачі.

Завдання 3.

Підприємство «Українські продукти» є зовсім новим на ринку, спеціалізується по виробництві різних продуктів харчування.

Анкетування – один із методів дослідження ємності ринку.

Розробіть анкету для виявлення смаків і уподобань потенційних споживачів нової продукції. Попередньо визначіться із способом збирання інформації (Опитування телефоном, поштою чи особисте опитування?).

Завдання 4.

Необхідно самостійно розробити товарну марку (фірнове ім'я, фірмовий знак, торговий знак, образ), підібрати колір торгового знаку та виконати ескіз товарної марки (масштаб студент вибирає самостійно).

Література [1; 2; 6; 8; 9]

Практичне заняття 5 (2 год)

Тема 5. Діагностика виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)

План

1. Поняття комплексного підходу до діагностики виробництва продукції (товарів, робіт, послуг).
2. Діагностика впливу зміни цін та асортиментних й структурних зрушень у обсягах випуску продукції.
3. Діагностика ритмічності випуску продукції.
4. Діагностика реалізації продукції суб'єктів господарювання.
5. Факторний аналіз зміни обсягу виробництва продукції та послуг.

Основні теоретичні відомості

Діагностика виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) є важливою складовою оцінки ефективності господарської діяльності підприємства та прийняття управлінських рішень щодо підвищення продуктивності, ритмічності й конкурентоспроможності. Діагностика реалізації продукції включає аналіз обсягів продажів, темпів зростання, рівня виконання замовлень, частки повернень і складів готової продукції, що дозволяє виявити вузькі місця в системі збуту.

Здобувачі повинні знати поняття комплексної діагностики, методи оцінки асортиментно-структурних зрушень, інструменти аналізу ритмічності та реалізації продукції, а також основи факторного аналізу у сфері виробництва.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Обсяг виробництва продукції та послуг як об'єкт економічного аналізу.
2. Система показників, які використовуються для характеристики обсягу виробництва продукції та послуг.
3. Інформаційна база аналізу результатів виробничої діяльності підприємства.
4. Аналіз ступеня виконання плану і динаміки обсягу виробництва продукції та послуг за загальним обсягом, складом та

структурою (послідовність, аналітичні показники, перерахунок у порівнянні умови).

5. Аналіз ступеня виконання плану і динаміки обсягу виробництва продукції та послуг за асортиментом та якістю (послідовність, аналітичні показники).

6. Методичні підходи до оцінки ритмічності і рівномірності виробництва продукції та послуг.

Тестові завдання

1. Виділяють такі підходи до аналізу виробництва:

а) обсяг виробництва ґрунтується на маркетингу і пов'язаний із вивченням попиту на продукцію, виконання договорів попереднього періоду, щоб визначити розширення їх кількості і продовження терміну дії;

б) обсяг виробництва ґрунтується на ревізії і пов'язаний із вивченням попиту на продукцію, виконання договорів попереднього періоду, щоб визначити розширення їх кількості і продовження терміну дії;

в) обсяг виробництва ґрунтується на економічному контролі і пов'язаний із вивченням попиту на продукцію, виконання договорів попереднього періоду, щоб визначити розширення їх кількості і продовження терміну дії;

г) обсяг виробництва ґрунтується на фінансовому контролі і пов'язаний із вивченням попиту на продукцію, виконання договорів попереднього періоду, щоб визначити розширення їх кількості і продовження терміну дії.

2. Формула прийому ланцюгових підстановок має вигляд:

а) $\Pi = K \times \text{Ц} (\text{МВ} - \text{ОП пр}) - \text{В} + \text{П нрп}$

б) $\Pi = K \times \text{Ц} (\text{МВ} - \text{ОП пр}) - \text{В} - \text{П нрп}$

в) $\Pi = K / \text{Ц} (\text{МВ} - \text{ОП пр}) - \text{В} - \text{П нрп}$

г) $\Pi = K + \text{Ц} (\text{МВ} - \text{ОП пр}) - \text{В} - \text{П нрп}$

3. Напрямами аналізу загального обсягу виробництва є:

а) аналізується взаємозв'язок реалізації продукції та конкурентоспроможність;

б) аналізується стан асортиментних і структурних зрушень та контроль за економічним використанням ресурсів;

в) аналізується взаємозв'язок реалізації продукції, обсяг виготовленої та відвантаженої продукції і її складських залишків на

початок і кінець періоду;

г) пошук внутрішніх резервів підвищення ефективності виробництва.

4. Взаємозв'язок між виробництвом і реалізацією може бути виражений такою балансовою формулою:

а) Залишки поч + Випуск = Залишки кін

б) Залишки поч - Випуск = Залишки кін

в) Залишки поч × Випуск = Залишки кін

г) Залишки поч / Випуск = Залишки кін

5. Щорічно перед складанням фінансового звіту на підприємствах складається:

а) баланс підприємства;

б) баланс продукції по оптових цінах і фактичній собівартості;

в) звіт про фінансовий стан підприємства;

г) звіт підприємства по продукції.

Практичні завдання

Завдання 1.

Відповідно до даних таблиці 5.1 проаналізуйте вплив зміни цін на обсяг виробництва. Зробіть висновки.

Таблиця 5.1

Вихідні дані для аналізу впливу зміни цін

Вироби	Фактична кількість	Середня відпускна ціна	
		План	Факт
А	850	950	1001
Б	636	1230	1400
В	448	720	760
Г	49	550	623
Разом	?	?	?

Завдання 2.

На підставі даних ПП «Мері», наведених в табл. 5.4, і довідкової інформації необхідно:

1. Оцінити ступінь виконання плану виробництва продукції за асортиментом (всіма можливими способами).

2. Оцінити ступінь оновлення асортименту.

3. Зробити висновки.

Таблиця 5.4

**Інформація щодо виконання плану виробництва продукції ПП «Мері»,
(тис. грн.)**

Вид продукції	Обсяг виробництва товарної продукції	
	план	факт
Блоки віконні	6591,3	6890,5
Блоки дверні	7120,8	7350,2
Полички книжні	4520,1	4268,2
Шафи для посуду	9120	8952,9
Столи кухонні*	8520,6	8820,2

Примітка: * - новий вид продукції.

Література [1; 3; 7; 9].

Практичне заняття 6 (2 год).

**Тема 6. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на
оплату праці.**

План

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу трудових ресурсів підприємства.
2. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.
3. Аналіз ефективності використання робочого часу.
4. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів, і чинників, що визначають її зміну.
5. Аналіз витрат на оплату праці персоналу.

Основні теоретичні відомості

Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці є важливою складовою економічної діагностики, що дозволяє оцінити рівень забезпеченості підприємства персоналом, ефективність використання робочої сили та обґрунтованість витрат на оплату праці. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів включає оцінку продуктивності праці.

Здобувачі повинні знати значення і цілі аналізу трудових ресурсів, основні показники ефективності праці, джерела інформації, методи аналізу робочого часу, факторного аналізу продуктивності праці та оцінки витрат на оплату праці.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Загальна схема аналізу трудових ресурсів підприємницької структури. Джерела інформації.
2. Аналіз зміни робочої сили за категоріями, професійним та кваліфікаційним складом, їх відповідності умовам підприємницької діяльності.
3. Аналіз чисельності робітників за рівнем механізації й автоматизації праці.
5. Аналіз руху робочої сили та її причин.
6. Аналіз використання робочого часу.
7. Аналіз впливу трудових і організаційно-технічних факторів на динаміку продуктивності праці.

Тестові завдання

1. До трудових ресурсів відноситься:
  - а) все населення;
  - б) тільки та частина населення, що має необхідні фізичні данні;
  - в) та частина населення, що має необхідні фізичні данні, знання і навички праці у відповідній галузі;
  - г) належить все окрім населення.
2. Від досягнення трудових ресурсів залежить:
  - а) збільшення або зменшення прибутків;
  - б) продуктивність праці;
  - в) нарощення обсягів та своєчасний випуск продукції;
  - г) нарощення обсягів та своєчасний випуск продукції ефективність використання зменшення собівартості та збільшення прибутку.
3. У процесі аналізу трудових ресурсів вивчають і оцінюють:
  - а) чисельність персоналу, робочий час, продуктивність праці, вплив трудових чинників на обсяг продукції, що випускається;
  - б) чисельність персоналу, робочий час, продуктивність праці;
  - в) прибуток або збиток підприємства;
  - г) продуктивність праці та її вплив на прибуток.
4. Для проведення аналізу використовують такі джерела інформації:
  - а) ф2-ПВ, ф4-П, ф-4К, ф3КП
  - б) Звіт про підготовку кадрів, звіт промислового підприємства

по виконанню плану по праці, звіт про виконання робочого часу, «баланс робочого часу»

в) ф2-ПВ,ф-4-П,ф-4-К,ф3ПВ,ф25-ПВ

г) квартальну і річну

5. До загальної чисельності працівників підприємства відносяться:

а) промисловий і непромисловий персонал;

б) промислово виробничий персонал та непромисловий персонал;

в) промислово виробничий персонал;

г) робітники, службовці, керівники, спеціалісти.

Практичні завдання

Завдання 1.

На підставі даних підприємства ТОВ «Пролісок», наведених в табл. 6.1, про наявність трудових ресурсів та рівень оплати їх праці необхідно:

1. Визначити суму витрат на оплату праці і продуктивність праці робітників підприємства.

2. Оцінити ступінь виконання плану за всіма показниками.

3. Виміряти вплив на зміну суми фактичних витрат на оплату праці від планових таких чинників:

а) зміни обсягу товарної продукції;

б) зміни середньої заробітної плати 1-го робітника;

в) зміни продуктивності праці.

1. Визначити відносний надлишок (нестачу) робітників і економію (перевитрату) коштів на оплату їх праці.

2. Зробити висновки.

Таблиця 6.1

Інформація щодо наявності трудових ресурсів ТОВ «Пролісок» та оплати їх праці

Показник	Одиниці виміру	За планом	Фактично
Товарна продукція	тис. грн.	1650	1820
Середньорічна чисельність робітників виробництва	чол.	40	38
Середньорічна заробітна плата 1-го робітника	тис. грн.	13,5	14,2

Завдання 2.

На підставі даних промислового підприємства ТОВ «Пересвіт», наведених в табл. 6.2, про трудові ресурси підприємства необхідно:

1. Визначити витратність утримання трудових ресурсів виробничого підприємства, продуктивність праці робітників виробництва і їх середньорічну заробітну плату.

2. Оцінити ступінь виконання плану за всіма показниками.

3. Виміряти вплив на зміну суми фактичних витрат на оплату праці від планових таких чинників:

а) зміни обсягу виробництва товарної продукції;

б) зміни середнього рівня витрат на оплату праці робітників підприємства.

4. Кількісно оцінити вплив на зміну середнього рівня витрат на оплату праці у звітному періоді порівняно з планом таких чинників:

а) зміни середньорічної заробітної плати одного робітника;

б) зміни продуктивності праці одного робітника виробництва.

5. Зробити висновки.

Таблиця 6.2

Інформація щодо наявності трудових ресурсів, оплати їх праці та обсягу виробництва продукції ТОВ «Пересвіт»

Показник	Одиниці виміру	За планом	Фактично
Виробництво товарної продукції	тис. грн.	2560,0	2840,0
Середньорічна чисельність робітників виробництва	чол.	55	51
Витрати на оплату праці	тис. грн.	1255,0	1348,0

Література [1-3; 7; 9]

Практичне заняття 7 (2 год).

Тема 7. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства

План

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу матеріальних ресурсів підприємства.

2. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними

ресурсами.

3. Аналіз формування матеріального забезпечення виробництва продукції (товарів, робіт, послуг).

4. Оцінка ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.

Основні теоретичні відомості

Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства є важливим інструментом оцінки ефективності матеріально-технічного забезпечення виробництва та виявлення резервів зниження витрат. Аналіз забезпеченості матеріальними ресурсами передбачає оцінку наявності необхідних матеріалів, своєчасності їх постачання, стану запасів та їх обіговості.

Здобувачі повинні знати цілі, завдання і джерела даних для аналізу матеріальних ресурсів, показники забезпеченості та ефективності використання матеріалів.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Матеріальні ресурси підприємства як об'єкт аналізу: сутність та види.

2. Мета, завдання й системи інформаційного і організаційного забезпечення аналізу.

3. Напрямки аналізу матеріальних ресурсів підприємства.

4. Методика аналізу забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами: мета, задачі, джерела інформації, система показників, методи дослідження.

5. Оцінка наявності матеріальних ресурсів за загальним обсягом, складом та структурою, асортиментом і якістю матеріалів.

6. Фактори, які впливають на рівень складських запасів підприємства, і їх кількісна оцінка.

7. Методи оптимізації залишків сировини і матеріалів для потреб виробництва.

Тестові завдання

1. Екстенсивність це:

а) ощадлива - витрата матеріальних ресурсів, що дорівнює їхньому збільшенню чи надходженню;

б) збільшення виробництва, або надходження матеріальних ресурсів, а це додаткові витрати і підвищення собівартості;

- в) оцінка потреби підприємства у матеріальних ресурсах;
- г) співвідношення матеріальних витрат і випуску продукції.

2. Інтенсивність – це:

- а) ощадлива витрата матеріальних ресурсів, що дорівнює їхньому збільшенню чи надходженню;
- б) збільшення виробництва, або надходження матеріальних ресурсів, а це додаткові витрати і підвищення собівартості;
- в) оцінка рівня ефективності використання матеріальних ресурсів;
- г) обсяг виробництва товарів, що споживачі готові колективно придбати при існуючому рівні цін.

3. Задачі аналізу використання матеріальних ресурсів підприємства:

- а) оцінити стійкість та ефективність виробництва і збуту продукції;
- б) визначення рівня конкурентоспроможності продукції, що випускається і її відповідності характеру запитів конкретних споживачів;
- в) оцінка реальності планів матеріально – технічного постачання, ступеня використання і впливу на обсяг виробництва, собівартість, прибуток;
- г) оцінка конкурентоспроможності продукції та пошук резервів підвищення її рівня;

4. Планова потреба в матеріальних ресурсах на основну діяльність розраховується:

- а) $MP = VP / MB$
- б) $MP = MB \times M$
- в) $MP = Hq \times B$
- г) $MP = Hb \times q$

5. Формула розрахунку матеріальних запасів у днях:

- а) Середній залишок матеріальних ресурсів $\times$ Середньоденне витрачання матеріальних ресурсів;
- б) Середній залишок матеріальних ресурсів / Середньоденне витрачання матеріальних ресурсів;
- в) Середній залишок матеріальних ресурсів + Середньоденне витрачання матеріальних ресурсів;
- г) Середній залишок матеріальних ресурсів - Середньоденне витрачання матеріальних ресурсів.

Практичні завдання

Завдання 1.

На підставі даних ТОВ «Власта», наведених в табл. 7.1, необхідно:

1. Визначити рівень ефективності використання предметів праці шляхом обчислення наступних показників: матеріаловіддача, матеріаломісткість, питома вага матеріальних витрат у собівартості виробництва, рівень собівартості.

2. Дати оцінку діяльності підприємства за обсягом випуску продукції і ефективністю використання предметів праці.

3. Визначити вплив окремих чинників на зміну рівня матеріаловіддачі і матеріаломісткості продукції підприємства і обсягу виробництва.

4. Визначити розмір можливих резервів підвищення ефективності роботи підприємства та заходи щодо їх використання.

5. Зробити висновки.

Таблиця 7.1

Інформація щодо основних показників виробничої діяльності ТОВ «Власта» (тис.грн.)

№ з/п	Показники	Минулий рік	Звітний рік
1	Обсяг випуску продукції	19548	19618
2	Собівартість випущеної продукції	14320	14661
3	Витрати предметів праці на виробництво продукції	7455,3	7518,5

Завдання 2.

На підставі даних ТОВ «Тріада», наведених в табл. 7.2, необхідно:

1. Розрахувати показники ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства (матеріаловіддача, матеріаломісткість, оборотність запасів (в оборотах і днях), частку матеріальних витрат в собівартості продукції, матеріаломісткість) за обидва періоди.

2. Провести аналіз стану і динаміки ефективності використання матеріальних ресурсів на підприємстві.

3. Визначити вплив зміни чинників на зміну показників

ефективності використання матеріальних ресурсів (швидкість і час обігу матеріальних запасів, матеріаловіддачу, матеріаломісткість).

4. Обчислити величину додатково залучених чи вивільнених коштів у зв'язку зі зміною оборотності матеріальних ресурсів.

5. Зробити висновки.

Таблиця 7.2

**Інформація щодо наявних залишків матеріальних ресурсів та основних показників виробничої діяльності
ТОВ «Тріада» (тис. грн)**

Показник	Минулий рік	Звітний рік
Матеріальні витрати в складі собівартості реалізованої продукції	850,0	860,0
Виробнича собівартість реалізованої продукції	1000,0	1100,0
Вартість товарної продукції у оптових цінах	1500	1700,0
Середні залишки:		
- виробничих запасів	80,0	85,0
- запасів готової продукції	2502	2926

Завдання 3.

На підставі даних ТОВ «Глорія», наведених в табл. 7.3, необхідно:

1. Визначити обсяг виробництва продукції і суму витрачених у виробництві сировини і матеріалів; матеріаловіддачу і матеріаломісткість (за обидва періоди у діючих і порівняних умовах).

2. Оцінити динаміку за всіма показниками (у діючих і порівняних умовах).

3. Визначити розмір впливу чинників, пов'язаних зі зміною відпускних цін на продукцію, витратами на виробництво продукції і матеріаломісткістю на зміну обсягу випуску продукції у вартісному вимірі.

4. Використовуючи метод дольової участі обчислити приріст обсягу випуску продукції за рахунок кожного з факторів

5. Визначити розмір можливих резервів і заходи щодо їх реалізації.

6. Зробити висновки.

Таблиця 7.3

**Інформація щодо обсягу випуску і витрат на виробництво
продукції ТОВ «Глорія»**

Показники	Од. виміру	Минулий рік	Звітний рік
Обсяг виробленої продукції	тис. од.	245,0	250,0
Середня вартість сировини і матеріалів, використаних для виробництва одиниці продукції	грн.	40,0	45,0
Середня відпускна ціна одиниці продукції	грн.	45,0	50,0

Завдання 4.

На підставі даних ТОВ «Анкор», наведених в табл. 7.4, і додаткової інформації необхідно:

1. Обчислити недостатні в таблиці показники.
2. Проаналізувати ефективність використання матеріальних ресурсів підприємства.
3. Визначити вартість недоотриманої продукції у зв'язку з тим, що підприємство допустило понадпланові зворотні відходи.
4. Зробити висновки.

Таблиця 7.4

**Інформація щодо витрат сировини і матеріалів у виробництві
продукції ТОВ «Анкор»**

Показник	Од. виміру	План	Факт
Витрати сировини та основних матеріалів на фактичний обсяг та асортимент товарної продукції	грн.	85600	79890
Зворотні відходи:			
- за ціною сировини	грн.	1980	19020
- за ціною можливого використання	грн.	1750	1900
Втрати від зворотних відходів:			
- разом	грн.	?	?
- до матеріальних витрат	%	?	?

Додаткова інформація: Випуск товарної продукції підприємства - 345020 грн.

Література [2; 7; 9].

Практичне заняття 8-9 (4 год).
Тема 8. Діагностика основних засобів.

План

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу основних засобів підприємства.
2. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами.
3. Аналіз структури, динаміки і ефективності використання основних засобів підприємства.
4. Визначення резервів підвищення їх віддачі основних засобів.

Основні теоретичні відомості

Діагностика основних засобів підприємства є важливою складовою економічного аналізу, оскільки дозволяє оцінити технічний стан, рівень забезпеченості, ефективність використання виробничих фондів та визначити напрями їх оновлення і модернізації. Основна мета аналізу полягає у забезпеченні раціонального використання основних засобів, підтриманні їх у працездатному стані та підвищенні фондівіддачі.

Здобувачі повинні знати завдання та інформаційні джерела для діагностики основних засобів, структуру та показники ефективності їх використання.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Основні засоби підприємства як об'єкт аналізу: види, оцінка, класифікація.
2. Мета, завдання й системи інформаційного і організаційного забезпечення, напрямки економічного аналізу основних засобів.
3. Методика аналізу забезпеченості підприємства основними засобами: послідовність аналізу, система показників складу, інтенсивності оновлення, технічного стану і забезпеченості труда працівників основними засобами (устаткуванням, виробничими площами та іншими основними засобами).
4. Методика аналізу ефективності й інтенсивності використання основних засобів підприємства: послідовність аналізу, система показників, їх взаємозв'язок і кількісна оцінка змін.
5. Методика аналізу ефективності використання основних засобів підприємства.

6. Методи вияву резервів підвищення рівня ефективності використання основних засобів.

7. Аналіз ефективності використання й освоєння виробничих потужностей і технологічного устаткування, їх впливу на обсяги виробництва продукції.

Тестові завдання

1. Показники оцінки руху ОЗ:

а) коефіцієнт відновлення ОЗ, коефіцієнт автоматизації, коефіцієнт вибуття ОЗ характеризує інтенсивність їх вибуття, коефіцієнт приросту ОЗ характеризує рівень приросту ОЗ за період;

б) коефіцієнт відновлення ОЗ, коефіцієнт приросту ОЗ характеризує рівень приросту ОЗ за період;

в) коефіцієнт відновлення ОЗ, коефіцієнт автоматизації;

г) коефіцієнт відновлення ОЗ, коефіцієнт вибуття ОЗ.

2. Для характеристики стану працездатності машин застосовують групування обладнання по технічній придатності.

Виділяють:

а) придатне та непридатне устаткування;

б) устаткування яке має бути списане та яке потребує капітального ремонту;

в) придатне устаткування, потребує капітального ремонту, непридатне устаткування і повинно бути списано;

г) придатне та яке потребує ремонту.

3. Коефіцієнт використання виробничих потужностей:

а) випуск продукції*середньорічна потужність;

б) випуск продукції/середньорічна потужність;

в) випуск продукції + середньорічна потужність;

г) випуск продукції-середньорічна потужність.

4. ...це максимально можливий випуск продукції при достатньому рівні техніки і технології, форм організації виробництва і праці:

а) виробнича потужність;

б) середньорічна потужність;

в) потужність;

г) трудомісткість.

5. ... це показник ефективності використання ОЗ, тому він підлягає більш сумнівному аналізу:

- а) рентабельність;
- б) фондомісткість;
- в) фондоозброєність;
- г) фондovіддача.

Практичні завдання

Завдання 1.

На підставі даних ТОВ «Аргус», наведених в табл. 8.1, і додаткової інформації необхідно:

1. Обчислити недостатні с таблиці показники.
2. Оцінити структуру основних засобів та їх зміну.
3. Дослідити рух основних засобів.
4. Визначити ефективність використання основних виробничих засобів і їх активної частини у діючих і порівняних умовах.
5. З'ясувати зміни фондovіддачі за рахунок інфляційних факторів.
6. Зробити висновки.

Таблиця 8.1

Інформація про наявність основних засобів ТОВ «Аргус» (тис.грн.)

Група основних засобів	Наявність на початок року	Прибуло за рік	Вибуло за рік	Наявність на кінець року
1. Промислово-виробничі засоби	1520	270	180	?
2. Невиробничі основні засоби	2600	400	100	?
3. Разом основних засобів	?	?	280	?
4. Активна частина основних засобів	990	205	130	?

Додаткова інформація: обсяг виробництва продукції за період склав 4580,0 тис. грн., у звітному періоді ціни на продукцію підприємства зросли в середньому на 10%, на кінець періоду було здійснено переоцінку основних засобів у відповідності до справжньої ринкової їх вартості. В середньому балансова вартість основних засобів підприємства нижча за ринкову на 8%.

Завдання 2.

Зробити оцінку забезпеченості підприємства основними засобами (таблиця 8.2).

Таблиця 8.2

Оцінка забезпеченості підприємства основними засобами (тис. грн.)

Види основних фондів	На початок року	На кінець року
1. Середньорічна вартість промислово-виробничих основних фондів, (ОЗ пв)	3209,3	3295,15
2. Середньорічна вартість активної частини основних фондів, (ОЗ акт)	1588,6	1682,7
3. Питома вага активної частини (ОЗ пв)	49,5	51

Література [3;5;8; 9].

Практичне заняття 10 (2 год).

Тема 9. Діагностика витрат підприємства.

План

1. Витрати підприємства як об'єкт аналізу.
2. Мета, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу витрат.
3. Аналіз дотримання бюджету і динаміки витрат за загальним обсягом, складом та структурою: послідовність, система оціночних (сума, рівень) і аналітичних показників.
4. Аналіз прямих матеріальних витрат на виробництво і реалізацію.
5. Аналіз непрямих витрат: напрямки аналізу, послідовність і система аналітичних показників.

Основні теоретичні відомості

Діагностика витрат підприємства є ключовим елементом оцінки ефективності його господарської діяльності, що дозволяє контролювати рівень витрат, виявляти необґрунтовані або надмірні видатки, а також шукати шляхи їх оптимізації. Витрати підприємства виступають об'єктом аналізу, оскільки вони безпосередньо впливають на собівартість, прибуток і

конкурентоспроможність продукції.

Здобувачів повинні знати структуру витрат, цілі та завдання їх аналізу, джерела інформації, підходи до аналізу прямих і непрямих витрат, методику обчислення витрат на одиницю продукції.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Методика аналізу дотримання кошторису і динаміки витрат за загальним обсягом, складом та структурою: послідовність, система оціночних і аналітичних показників.

2. Методика факторного аналізу зміни собівартості виробництва і реалізації продукції: фактори, моделі, прийоми кількісної оцінки і визначення резервів.

3. Методика аналізу витрат на виробництво окремих виробів: послідовність, методи аналізу, система показників, фактори і засоби кількісної оцінки їх впливу, методи виявлення резервів.

4. Методика аналізу прямих матеріальних витрат на виробництво і реалізацію продукції: послідовність, система показників, фактори і методи кількісної оцінки їх впливу, методи вияву резервів зниження витрат.

5. Методика аналізу прямих трудових витрат на виробництво і реалізацію продукції: послідовність, система показників, фактори і методи кількісної оцінки їх впливу, методи вияву резервів зниження витрат.

6. Методика аналізу непрямих витрат: послідовність, система показників, фактори і методи кількісної оцінки їх впливу, методи вияву резервів зниження загальноновиробничих витрат.

Тестові завдання

1. Обліковий зміст витрат діяльності визначається

- а) П(С)БО10
- б) П(С)БО12
- в) П(С)БО15
- г) П(С)БО16

2. Невизнання витрат:

- а) не відбувається вилучення капіталу, погашення позик;
- б) не відбувається вилучення капіталу, операція призводить до зменшення активу або збільшенню зобов'язань;
- в) за договірною оцінкою результатів, операція призводить до

зменшення активу або збільшенню зобов'язань;

г) попередня оплата запасів, робіт, послуг, платежі за договором на користь принципала, комітента, погашення одержаних позик, витрати, що відображаються зменшенням власного капіталу.

3. Для досягнення мети здійснюється аналіз на основі принципів:

а) системного, комплексного і кібернетичного підходів до аналізу економіки;

б) системного і комплексного;

в) кібернетичного підходу до аналізу економіки і комплексного;

г) системного, не системного, комплексного.

4. ...означає вивчення об'єктів витрат як системи з погляду формування інформації для прийняття управлінських рішень:

а) системний;

б) несистемний;

в) комплексний;

г) кібернетичний.

5. У скількох напрямках виявляється комплексність економічного аналізу витрат:

а) в двох;

б) в трьох;

в) в п'яти;

г) в чотирьох.

Практичні завдання

Завдання 1.

На підставі даних завдання 1 необхідно:

1. Оцінити ступінь виконання плану витрат на 1 грн. товарної продукції.

2. Кількісно виміряти вплив чинників, пов'язаних зі зміною обсягу і структури виробництва продукції, змінних і постійних витрат та цін на продукцію, на зміну показника витрат на 1 грн. товарної продукції.

3. Зробити висновки щодо зменшення рівня витрат на 1 грн. товарної продукції.

Завдання 2.

На підставі даних ТОВ «Прима», наведених в табл. 9.1, і додаткової інформації необхідно:

1. Оцінити діяльність підприємства з виконання плану обсягів виробництва та собівартості промислової продукції.

2. Визначити вплив чинників на зміну фактичної собівартості порівняно до планової.

3. Визначити резерви зменшення собівартості промислової продукції.

Додаткова інформація: Сума умовно-постійних витрат у собівартості загального випуску промислової продукції з планом становить 109,0 тис.грн., а фактично – 138,5 тис.грн

Таблиця 9.1

Інформація щодо показників виробничої діяльності ТОВ «Прима»

№ з/п	Продукція	Обсяг виробництва тис. од.		Оптова ціна за од., грн.		Змінні витрати на од., грн.	
		план	фактично	план	фактично	план	фактично
1	А	50	54	5,0	5,5	2,5	3,0
2	В	24	30	6,0	6,2	3,5	4,0
3	С	15	17	7,0	8,0	4,5	5,0
	Разом	89,0	101,0	-	-	-	-

Завдання 3.

На підставі даних ПАТ «Промінь», наведених в табл. 9.2, необхідно:

1. Оцінити діяльність підприємства з формування собівартості одиниці продукції А.

2. Визначити чинники, що вплинули на зміну собівартості виробництва одиниці продукції А.

3. Визначити резерви зменшення собівартості виробництва даного виду продукції і зробити висновки

Таблиця 9.2

Інформація щодо собівартості виробництва продукції ПАТ «Промінь»

№ з/п	Показники	Минулий рік	Звітний рік
1	Обсяг виробництва, млн. од.	18,5	17,9
2	Сума умовно-постійних витрат, млн.	900	915

	грн.		
3	Сума змінних витрат на одиницю продукції, грн.	310	315

Література [1;4; 6;8; 9]

Практичне заняття 11-12 (4 год).

Тема 10. Корпоративний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.

План

1. Зміст, завдання і джерела інформації діагностики фінансових результатів діяльності.
2. Порядок формування фінансового результату в підприємствах торгівлі.
3. Абсолютні та відносні показники, які характеризують прибуток (збиток) підприємства.
4. Традиційна і нетрадиційна методики факторного аналізу показників прибутку (збитку) від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.
5. Розрахунок та характеристика показників, які характеризують рентабельність.
6. Визначення ефективного показника роботи підприємства ЕВІТДА.

Основні теоретичні відомості

Корпоративний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства дозволяє оцінити його прибутковість, ефективність господарювання та фінансову стійкість, а також виявити внутрішні резерви підвищення результативності. Для поглибленої оцінки ефективності діяльності розраховується показник рентабельності (наприклад, рентабельність операційної діяльності, рентабельність активів тощо), а також сучасний інтегральний показник ЕВІТДА, що відображає прибуток до вирахування податків, відсотків і амортизації.

Здобувачі повинні знати зміст і мету фінансового аналізу, джерела інформації, показники прибутковості та рентабельності, методику їх розрахунку, а також відмінності між традиційними й сучасними методами факторного аналізу. Вони повинні вміти

читати та інтерпретувати фінансову звітність, обчислювати основні фінансові показники, будувати аналітичні таблиці, проводити факторний аналіз результатів діяльності підприємства та робити висновки щодо прибутковості та ефективності його роботи.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Поняття фінансових результатів, та показники, що їх характеризують.
2. Мета і задачі аналізу фінансових результатів і рентабельності підприємства.
3. Організаційне забезпечення аналізу фінансових результатів і рентабельності.
4. Методика оцінки ступеня виконання плану і динаміки фінансових результатів і рентабельності підприємства.
5. Чинники, що визначають зміну обсягу валового прибутку та методика кількісної оцінки сили їх впливу.
6. Чинники, що визначають зміну обсягу прибутку від основної діяльності та традиційна методика кількісної оцінки сили їх впливу.
7. Чинники, що визначають зміну обсягу прибутку від основної діяльності та нетрадиційна методика кількісної оцінки сили їх впливу.

Тестові завдання

1. Прибуток є:
  - а) основним джерелом фінансування витрат;
  - б) найвагомішим джерелом формування державного бюджету;
  - в) основним джерелом фінансування витрат на виробничий і соціальний розвиток суб'єктів господарювання, найвагомішим джерелом формування державного бюджету;
  - г) основним джерелом фінансування витрат на виробничий і соціальний розвиток суб'єктів господарювання.
4. Маржинальний прибуток – це:
  - а) та сума прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати всіх податків, виплата за економічними санкціями та інших обов'язкових відрахувань;
  - б) фінансові результати від операційної, фінансової й інвестиційної діяльності, позареалізаційні і надзвичайні доходи і

витрати (до виплати процентів і податків);

в) результат після виплати процентів кредиторам;

г) різниця між виручкою (нетто) і прямими виробничими витратами на реалізовану продукцію.

5. У процесі аналізу фінансових результатів дослідження проводять у:

а) у трьох аспектах;

б) у двох аспектах;

в) у п'яти аспектах;

г) у чотирьох аспектах.

Практичні завдання

Завдання 1.

На підставі форм фінансової звітності підприємства (обрати на сайті smida.gov.ua), необхідно:

1. Визначити правильність їх заповнення.

2. З'ясувати взаємозв'язок між окремими показниками елементів фінансової звітності.

3. Зробити попередні висновки щодо фінансового становища підприємства.

Завдання 2.

Підприємство продало 10000 одиниць продукції за ціною одиниці – 250 грн. Загальна сума змінних витрат становить 1400 тис.грн., загальна сума постійних витрат – 800 тис.грн. Визначити:

1) вклад на покриття;

2) величину прибутку, якщо обсяг продажу збільшився на 8%;

3) встановити, яким буде прибуток при можливому збільшенні постійних витрат на 8%.

Завдання 3.

Підприємство продало 10000 одиниць продукції за ціною одиниці – 250 грн. Загальна сума змінних витрат становить 1400 тис.грн., загальна сума постійних витрат – 800 тис.грн.

Визначити:

1) скільки одиниць продукції необхідно продати, щоб одержати прибуток 350 тис. грн.

2) якою повинна бути ціна, щоб продавши 10000 од. виробів,

отримати прибуток 350000 грн.?

3) Скільки одиниць виробів необхідно продати, щоб досягти рівня беззбитковості?

Література [1; 7; 9].

Практичне заняття 13-15 (6 год).

Тема 11. Аналіз фінансового стану підприємства

План

1. Поняття і завдання фінансового стану підприємства.
2. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства.
3. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
4. Аналіз ліквідності балансу і платоспроможності підприємства.
5. Аналіз ділової активності підприємства.
6. Аналіз кредитоспроможності підприємства.

Основні теоретичні відомості

Аналіз фінансового стану підприємства дозволяє комплексно оцінити його здатність функціонувати, виконувати зобов'язання, розвиватися та залучати інвестиції. Фінансовий стан характеризується платоспроможністю, фінансовою стійкістю, ліквідністю, діловою активністю та кредитоспроможністю. Завданням аналізу є виявлення сильних і слабких сторін фінансового управління, оцінка ризиків, забезпечення обґрунтованості стратегічних і тактичних рішень.

Здобувачі повинні знати зміст, цілі та завдання аналізу фінансового стану, основні показники ліквідності, стійкості, ділової активності, методи оцінки кредитоспроможності.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Оцінка стану, складу та структури майна підприємства і джерел його утворення.
2. Методика складання агрегованого аналітичного балансу.
3. Фактори, що впливають на зміни в структурі майна і джерел його утворення.
4. Мета і задачі аналізу власного капіталу підприємства.
5. Оцінка стану, складу та структури власного капіталу

підприємства.

6. Фактори, що впливають на зміни в структурі власного капіталу підприємства.

7. Методика аналізу ефективності використання власного капіталу підприємства в цілому і окремих його видів.

Тестові завдання

1. Фінансовий стан підприємства – це:

а) показник, який відображає наявність розміщення та використання фінансових ресурсів;

б) сукупність показників, які відображають наявність розміщення та використання фінансових ресурсів;

в) сукупність показників, які відображають фінансовий стан;

г) стан який відображається на звітну дату.

2. Для аналізу фінансового стану використовують:

а) ф1,ф2,ф3,ф4

б) ф4,ф1

в) ф1,ф2

г) ф2,ф3

3. Баланс – це:

а) подання інформації на даний момент часу;

б) подання планової інформації;

в) основний звітний документ, що відображає фінансово-майновий стан підприємства на певну дату;

г) звіт про рух грошових коштів.

4. Показниками горизонтального аналізу балансу є:

а) відхилення у сумі як різниця даних на кінець і початок періоду, темпи змін показників – відношення елементів (чи статей) на кінець періоду до даних на початок;

б) питома вага елементів балансу у загальній суму (валюта балансу) порівнюючим показником виступає відхилення по питомій вазі;

в) відхилення у сумі як різниця даних на кінець і початок періоду, темпи змін показників – відношення елементів (чи статей) на кінець періоду до даних на початок, питома вага елементів балансу у загальній суму (валюта балансу) порівнюючим показником виступає відхилення по питомій вазі;

г) відхилення у сумі як різниця даних на кінець і початок

періоду, питома вага елементів балансу у загальній суму (валюта балансу) порівнюючим показником виступає відхилення по питомій вазі.

5. Показниками вертикального аналізу балансу є:

а) відхилення у сумі як різниця даних на кінець і початок періоду, темпи змін показників – відношення елементів (чи статей) на кінець періоду до даних на початок;

б) питома вага елементів балансу у загальній суму (валюта балансу) порівнюючим показником виступає відхилення по питомій вазі;

в) відхилення у сумі як різниця даних на кінець і початок періоду, темпи змін показників – відношення елементів (чи статей) на кінець періоду до даних на початок, питома вага елементів балансу у загальній суму (валюта балансу) порівнюючим показником виступає відхилення по питомій вазі;

г) відхилення у сумі як різниця даних на кінець і початок періоду, питома вага елементів балансу у загальній суму (валюта балансу) порівнюючим показником виступає відхилення по питомій вазі.

Практичні завдання

Завдання 1.

На підставі даних Балансу підприємства обраного на сайті smida.gov.ua, необхідно:

1. Сформувати економічно однорідні групи зі статей активу і пасиву балансу в частині майна і джерел його утворення .
2. Побудувати агрегований аналітичний баланс.
3. Дослідити динаміку складу і структури майна підприємства.
4. Визначити резерви покращення структури активів і капіталу підприємства.
5. Зробити висновки.

Завдання 2.

На підставі даних Звіту про фінансові результати і Балансу підприємства обраного на сайті smida.gov.ua, необхідно:

1. Дослідити динаміку складу і структури власного капіталу підприємства.

2. Оцінити рівень ефективності використання власних коштів в цілому і за окремими їх видами.
3. Визначити резерви покращення структури власного капіталу та підвищення ефективності використання власних коштів.
4. Зробити висновки.

Завдання 3.

На підставі даних Звіту про фінансові результати і Балансу підприємства обраного на сайті smida.gov.ua, необхідно:

1. Дослідити динаміку складу і структури оборотних активів підприємства.
2. Оцінити рівень ефективності використання оборотних активів в цілому і за окремими їх видами.
3. Визначити резерви покращення структури оборотних активів та поліпшення ефективності їх використання.
4. Зробити висновки.

Завдання 4.

На підставі даних Балансу підприємства обраного на сайті smida.gov.ua, необхідно:

1. Визначити тип фінансової стійкості підприємства.
2. Оцінити ступінь фінансової стійкості підприємства на підставі відносних показників.
3. Визначити резерви посилення рівня фінансової стійкості підприємства.
4. Зробити висновки.

Практичне заняття 16-18 (6 год)

Тема 12. Діагностика інвестиційної привабливості підприємства

План

1. Сутність та підходи до обґрунтування інвестиційної привабливості.
2. Фактори формування інвестиційної привабливості підприємств.
3. Методи оцінки інвестиційних проєктів.
4. Аналіз альтернативних інвестиційних проєктів.

5. Аналіз інвестиційних проєктів в умовах ризику й інфляції.

Основні теоретичні відомості

Діагностика інвестиційної привабливості підприємства полягає в оцінці його здатності зацікавити потенційних інвесторів шляхом демонстрації стабільності, прибутковості, ефективності управління та перспектив зростання. Методи оцінки інвестиційних проєктів включають: чисту приведену вартість (NPV), внутрішню норму прибутковості (IRR), період окупності, індекс прибутковості, дисконтований грошовий потік (DCF).

Здобувачі повинні знати сутність інвестиційної привабливості, основні фактори її формування, підходи до оцінки інвестиційних проєктів, види ризиків та їх вплив на інвестиційні рішення.

Питання для контролю знань і обговорення

1. Сутність і мета інвестиційної діяльності підприємства.
2. Інвестиційний аналіз як складова інвестиційного менеджменту та його роль у визначенні резервів підвищення ефективності інвестиційної діяльності.
3. Методика аналізу інвестиційної діяльності підприємства.
4. Предмет і об'єкт аналізу інвестиційної діяльності.
5. Зміст системи організаційного забезпечення аналізу інвестиційної діяльності.
6. Організаційна структура управління інвестиційною діяльністю для малих, середніх, крупних та великих підприємств.
7. Зміст системи інформаційного забезпечення аналізу інвестиційної діяльності.

Тестові завдання

1. Ефективна відсоткова ставка застосовується тоді, коли потрібно...
  - а) ефективно використати довірені кошти;
  - б) порівняти ефективність розміщення вкладених коштів за різної періодичності нарахування відсотків;
  - в) визначити теперішню або майбутню вартість інвестицій;
  - г) врахувати темп інфляції та ставку за кредитом;
  - д) підвищити рентабельність виробництва.
2. Визначений грошовий потік, що розглядається в аналізі

доцільності інвестицій у конкретний проект, -- це:

- а) традиційний грошовий потік;
- б) релевантний грошовий потік;
- в) кумулятивний грошовий потік;
- г) фінансовий потік.

3. Чистий грошовий потік, отриманий впродовж всього циклу реалізації інвестиційного проекту, - це: а) кумулятивний грошовий потік;

- а) чистий грошовий потік;
- б) операційний грошовий потік;
- в) додатковий грошовий потік.

4. Грошовий потік, що стосується інвестиційного проекту та є виразом додаткових вигід і витрат, отриманих від його реалізації, - це:

- а) операційний грошовий потік;
- б) фінансовий потік;
- в) загальний грошовий потік;
- г) додатковий грошовий потік.

5. Надходження та витрати грошових коштів, пов'язані із змінами власного чи позичкового довгострокового капіталу, — це:

- а) фінансовий потік
- б) загальний грошовий потік;
- в) додатковий грошовий потік;
- г) кумулятивний грошовий потік.

Практичні завдання

Завдання 1.

На підставі інформації про основні показники здійснення проекту реальних інвестицій, яка наведена в табл. 12.1, необхідно:

1. Відтворити механізм розрахунку і обчислити величину "чистого грошового потоку" за умов застосування схеми власного капіталу до його визначення;

2. Відтворити механізм розрахунку і обчислити величину "чистого грошового потоку" за умов застосування традиційного підходу до його визначення;

3. Порівняти обчислені показники і зробити висновки.

Завдання 2.

ПП «Ласунка» активно завойовує позиції на товарному ринку. З метою подальшого розширення сфери діяльності керівництво підприємства вирішило інвестувати тимчасово вільні кошти в придбання нового обладнання для виробництва продуктів харчування. Об'єктами інвестування обрані електричний гриль (проект А) і духові шафа (проект Б).

На основі інформації, представленій в табл. 12.1, Вам, як відповідальному за розробку інвестиційної стратегії підприємства.

Таблиця 12.1

Основні показники здійснення проекту реальних інвестицій (тис. грн.)

Показники	Значення показника
Відсоткові платежі за позиковими коштами	698,0
Амортизація	1750,0
Прибуток до амортизації, відсоткових виплат і податку на прибуток	10275,0
Звільнення робочого капіталу	-
Залишкова вартість обладнання	500,0
Виплата основної частки позики	2000,0
Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	19295,0
Додаткові грошові потоки, які пов'язані зі зміною робочого капіталу	-100,0
Ставка податку на прибуток, %	25,0

Таблиця 12.2

Вихідна інформація для прийняття рішень про інвестування (тис. грн.)

№ п/п	Показники	Проект А	Проект Б
1	Обсяг інвестиційних ресурсів усього, тис. грн.	700,0	670,0
2	Період експлуатації проекту, роки	3	5
3	Сума чистого грошового потоку всього, тис. грн., у т.ч.	1000,0	1100,0
	1-й рік	400,0	100,0
	2-й рік	300,0	250,0
	3-й рік	300,0	250,0
	4-й рік	-	250,0

	5-й рік	-	250,0
4	Очікувана прибутковість від використання власних коштів, %	14	15

Використовуючи традиційний підхід обчислити чистий, наведений до справжньої вартості доход (*NPV*), рентабельність (*PI*) і період окупності (*DPP*) інвестицій (за обома проектами).

Література [1-3; 7; 9].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економічна діагностика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 307 с.
2. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 368 с.
3. Городня Т. А., Мойсеєнко І. П. Економічна та фінансова діагностика : навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 282 с.
4. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика. 2-ге видання : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
5. Пріб К.А., Патики Н.І. Діагностика в системі управління : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 480 с.
6. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. за ред. Н.Б. Кашена. Харків: ХДУХТ. 593 с.
7. Кашена Н. Б. Організаційно-методичні засади діагностики економічної активності підприємств торгівлі в умовах невизначеності. Теорія, методологія і практика господарсько-фінансової діяльності підприємств : колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астрая», 2019. С. 221–227.
8. Чевганова В. Я., Сосновська О. О., Міняйленко І. В. Бізнес-діагностика : навч. посіб. Полтава : Полтавський національний університет імені Юрія Кондратюка, 2018. 218 с. 14.
9. Штик Ю.В., Дорошук Р.І. Особливості формування еколого-економічного аналізу: сутність, значення, складові. *Економіка. Фінанси. Право.* 2021. №1/1. С. 32-36. URL:

<http://efp.in.ua/uk/journal-item/291>

10. Штик Ю.В., Логвіненко Н.П., Петровська О.О. Резервний капітал як запорука фінансової стійкості. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. №10/2. С. 28-34. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/244>

11. Штик Ю.В. Методичні рекомендації з дисципліни «Звітність підприємства». М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. ТуганБарановського, каф. обліку та аудиту. Кривий Ріг : ДонНУЕТ. 2017. 93 с. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/1141/>

Навчальне видання

**БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА ТА КОРПОРАТИВНА
АНАЛІТИКА**

ПРАКТИКУМ

для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Укладачі:

ШТИК Юлія В'ячеславівна
СЕМЕНОВА Дар'я Олександрівна
МИРОШНИЧЕНКО Ганна Борисівна